

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद संलग्नित

पंडित दीनदयाळ उपाध्याय शिक्षण संस्था संचलित

श्री संत सावता माळी ग्रामीण महाविद्यालय, फुलंब्री

ता.फुलंब्री, जि.औरंगाबाद

आजीवन शिक्षण आणि विस्तार विभाग

वार्षिक अहवाल

२०१७-२०१८

प्राचार्य

डॉ.एस.आर.टकले

कार्यक्रमाधिकारी

डॉ.पी.एम.कल्याणकर

आजीवन शिक्षण व विस्तार विभाग २०१७-२०१८

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशिल
१	महाविद्यालयीन स्तरावरील उपक्रम
२	समाजस्तरावरील उपक्रम
३	विद्यार्थी समुपदेशन व व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यशाळा
४	स्वयंनिर्वाही अभ्यासक्रम (Self Financed Certificate Courses):
५	कृतीयूक्त फोटो
६	वर्तमानपत्रातील प्रसिद्धी
७	विद्यार्थी समुपदेशन व व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यशाळेची निमंत्रण पत्रिका
८	इंग्रजी भाषेतील अहवाल २०१७-१८

१. महाविद्यालयीन स्तरावरील उपक्रम :

१.१ महाआरोग्य शिबिरात सहकार्य :

महाराष्ट्र राज्य विधानसभेचे अध्यक्ष, मा. हरिभाऊ बागडे यांच्या वाढदिवसाचे औचित्य साधून दिनांक १८ ऑगस्ट २०१७ रोजी महाविद्यालय परिसरात आयोजित केलेल्या महाआरोग्य तपासणी शिबिरात स्वयंसेवकांनी नोंदणी विभाग, रुग्णांना व्यवस्थित तपासणी केंद्रापर्यंत पोहचवणे, कचरा उचलणे इत्यादी कामे करून शिबिरात सहकार्य केले.

१.२ विद्यापीठ वर्धापन दिनी व्याख्यान :

दि. २३ ऑगस्ट २०१७ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनाचे औचित्य साधून प्रा. राजू पोपळघट (विभाग प्रमुख, समाजशास्त्र विभाग राजर्षी शाहू महाविद्यालय, औरंगाबाद) यांनी "समाज व आजचे शिक्षण" या विषयावर मार्गदर्शन केले. आजच्या शिक्षणाने समाजमनात सकारात्मक बदल आणि आत्मविश्वास निर्माण करावा, जेणेकरून समाजपरिवर्तन घडून येण्यास मदत होईल असे मत मांडले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्राचार्य, डॉ. एस. आर. टकले होते. शिक्षणाने माणूस स्वतः आर्थिक दृष्ट्या स्वावलंबी झाला पाहिजे असे मत त्यांनी मांडले. कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन कु. सपना सोळुंके या विद्यार्थिनीने केले. प्रास्ताविक डॉ. पांडुरंग कल्याणकर यानी तर आभार प्रा. विजय पांडे यांनी मानले.

१.३ विद्यापीठस्तरीय कार्यशाळेतील सहभाग :

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद येथील आजीवन शिक्षण व विस्तार विभागाने दि. २/८/२०१७ रोजी आयोजित केलेल्या प्राचार्यांच्या बैठकीस महाविद्यालयाचे प्राचार्य, डॉ. एस. आर. टकले हे उपस्थित राहिले. तसेच दिनांक ८ सप्टेंबर २०१७ रोजी या विभागाने आयोजित केलेल्या कार्यक्रमाधिकाऱ्यांच्या कार्यशाळेत डॉ. पांडुरंग कल्याणकर यांनी सहभाग घेतला. तर दि. २६ सप्टेंबर २०१७ रोजी आयोजित केलेल्या स्वयंसेवकांच्या कार्यशाळेत श्री. कृष्णा लहाने व राजू खरात यांनी सहभाग घेतला.

१.४ प्रजासत्ताक दिनी व्याख्यान :

दि. २६ जानेवारी २०१८ रोजी प्रजासत्ताक दिनाचे औचित्य साधून आजीवन शिक्षण विभागाच्या वतीने "भारतीय राज्यघटना" या विषयावर डॉ.राजेंद्र नामदेवराव मोरे (विभाग प्रमुख, राज्यशास्त्र विभाग, संत रामदास महाविद्यालय, घनसावंगी) यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन केले होते. यावेळी ते म्हणाले की, आपण सार्वभौम म्हणजे परकीय सत्तेपासून मूक्त झाल्यानंतर आपण राज्यघटना स्विकारली. आपण धर्मनिरपेक्ष राज्यव्यवस्था स्विकारली आहे. संसदीय लोकशाहीचा आपण स्विकार केला आहे. भारतीय राज्यघटनेतील तत्वांना डावलून राज्यकारभार केला जाणार नाही याची खबरदारी आपण घेतली पाहिजे, असे मत त्यांनी मांडले.

कार्यक्रमाचा अध्यक्षीय समारोप करताना प्राचार्य, डॉ. एस. आर. टकले म्हणाले की, आज देशात विषमता मोठ्या प्रमाणात वाढत आहे. ३३ टक्के लोक अर्धपोटी झोपतात. तेव्हा उच्च शिक्षितांनी या संदर्भातील कारणांचा शोध घ्यावा.

कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन कु. मंगल सुरभैय्ये व सुमय्या सय्यद स्वयंसेविकांनी केले, पाहुण्यांचा परिचय कु. ज्योती उदये या स्वयंसेविकेने परिचय करून दिला तर प्रा. नितीन माळेगावकर यांनी आभार मानले.

२. समाजस्तरावरील उपक्रम :

१) स्वातंत्र्यदिनी व्याख्यान :

दि.१५ ऑगस्ट २०१७ रोजी स्वातंत्र्य दिनाचे औचित्य साधून राजर्षी शाहू महाविद्यालय पार्थी येथील डॉ. युवराज गहिराव यांचे व्याख्यान लहूजी साळवे संस्कार केंद्रावर ठेवण्यात आले. यावेळी ते म्हणाले की, स्वातंत्र्य संग्रामात समाजातील सर्वच घटकातील लोकांनी योगदान दिले.

अनेकांच्या बलिदानातून देशाला स्वातंत्र्य मिळाले याची जाणीव आपण ठेवावी. प्रत्येकाने स्वतंत्र देशाचा नागरिक म्हणून जगत असताना स्वतःचा चांगुलपणा जपला

पाहिजे. यावेळी संस्कार केंद्रावरील बालकांनी राष्ट्रभक्तीपर गितांचे सादरीकरण केले. कार्यक्रमाचा अध्यक्षीय समारोप प्राचार्य डॉ. एस. आर. टकले यांनी केला. कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन कु. ज्योती उदयेने केले. प्रास्ताविक डॉ. पांडुरंग कल्याणकर यांनी केले तर आभार प्रा.नितीन माळेगावकर यांनी मानले.

महाविद्यालयीन परिसर स्वच्छता :

दि. १५ ऑगस्ट २०१७ रोजी लहूजी साळवे संस्कार केंद्रावरील कार्यक्रम संपल्यानंतर स्वयंसेवक, प्राचार्य व प्राध्यापकांनी महाविद्यालयाच्या इमारतीच्या पाठीमागील भागात उगवलेले गाजर गवत उपटून काढले व अन्य काडी कचरा वेचून महाविद्यालय परिसराची स्वच्छता केली.

२.२ आरोग्य तपासणी शिबिर :

दि. ४ सप्टेंबर २०१७ रोजी आजीवन शिक्षण आणि विस्तार विभागाच्या वतीने मौजे दरेगाव (दरी) ता. फुलंब्री येथे आरोग्य तपासणी शिबिर घेण्यात आले. या शिबिरासाठी फुलंब्री येथील शासकीय रुग्णालयाचे अधीक्षक डॉ.संतोष देशपांडे यांनी वैद्यकीय सल्ला व औषधी पुरविली. या शिबिरात डॉ.विजय काथार यांनी उत्तम आरोग्यासाठी आहार, विहार व विचार चांगले असणे गरजेचे असल्याचे मत मांडले. यावेळी डॉ.विजय काथार व डॉ. शैलेजा पाटील यांनी रुग्णांची तपासणी केली. एकूण ६५ रुग्णांची तपासणी केली. यावेळी वृद्ध व महिला रुग्णांची मोठ्या प्रमाणावर तपासणी करून औषधी देण्यात आल्या. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस. आर. टकले हे होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक कार्यक्रमाधिकारी डॉ.कल्याणकर पांडुरंग यांनी केले. कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन श्री.बाबासाहेब लहाने यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी डॉ.संजय पांचाळ, श्री. रत्नाकर जाधव व स्वयंसेवक राजू खरात यांनी सहकार्य केले.

२.३ विद्यापीठ नामविस्तार दिनी समाजस्तरावर व्याख्यान :

दि. १४ जानेवारी २०१८ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद या विद्यापीठाच्या नामविस्तार दिनाचे औचित्य साधून फुलंब्री गावातील लहूजी साळवे संस्कार केंद्रावर "बाबासाहेबांचे शिक्षण विषयक विचार" या विषयावर प्रा. पी.व्ही. ठाकरे यांचे व्याख्यान ठेवण्यात आले होते. त्यांनी बाबासाहेबांनी आपल्या जीवनात शिक्षणाला कसे प्राधान्य दिले, हे सांगितले. तसेच समाजातील तळागाळातील लोकांचा विकास करण्यासाठी त्यांच्या शैक्षणिक प्रगतीसाठी शैक्षणिक संस्था उभारण्यावर भर दिला. असे मत त्यांनी मांडले.

यावेळी श्री. रमेश तुपे या माजी विद्यार्थ्यांने आपले मनोगत व्यक्त केले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्राचार्य एस. आर. टकले होते. कु. मंगल सुरभैय्ये या विद्यार्थिनीने सुत्रसंचालन केले. प्रास्ताविक डॉ.कल्याणकर पी.एम. यांनी तर आभार प्रा. नितीन माळेगावकर यांनी मानले. कार्यक्रमानंतर तिळगुळाचे वाटप करण्यात आले.

३. विद्यार्थी समुपदेशन व व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यशाळा :

कालावधी : दि. ३० व ३१ जानेवारी २०१८

आजीवन शिक्षण व विस्तार विभागाच्या वतीने दि. ३० व ३१ जानेवारी २०१८ या कालावधीत विद्यार्थी समुपदेशन व व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते.

दि. ३० जानेवारी २०१८

३.१ उद्घाटन सत्र :

यावेळी उद्घाटक म्हणून डॉ. संजय मून (संचालक, आजीवन शिक्षण व विस्तार विभाग, डॉ.बा.आं.म.विद्यापीठ, औरंगाबाद) हे होते. तर बीजभाषक म्हणून विद्यार्थी

विकास विभागाचे संचालक डॉ. मुस्तजीब अहमद खान हे होते, अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ. एस. आर. टकले होते.

कार्यशाळेच्या उद्घाटन प्रसंगी बोलत असताना डॉ. संजय मून म्हणाले की, देशाच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालयातर्गत हा विभाग काम करतो. शिक्षणातून मनुष्यबळ विकासाचे काम झाले पाहिजे. शिक्षणातून विकसित झालेले व्यक्तीमत्त्व समाजाच्या विकासासाठी वापरात आले पाहिजे.

बीजभाषण - मुलाखत तंत्र :

डॉ. मुस्तजीब अहमद खान यांनी कार्यक्रमाचे बीजभाषण करतांना मुलाखत तंत्र या विषयावर मार्गदर्शन केले. प्रोजेक्टच्या सहाय्याने विविध चित्रफितीच्या माध्यमातून त्यांनी हा विषय स्पष्ट केला. मुलाखत काराने जेवढे विचाराले तेवढे सांगावे, अतिउत्साही होऊ नये, मुलाखत द्यावयाच्या ठिकाणाची अगोदर व्यवस्थित माहिती घ्यावी, इत्यादी विविध बारकावे त्यांनी सांगितले. अध्यक्षीय समारोप प्राचार्य डॉ. एस. आर. टकले यांनी केला. कार्यशाळेचे प्रास्ताविक कार्यक्रमाधिकारी डॉ. कल्याणकर पी.एम. यांनी केले.

३.२ दुसरे सत्र - संभाषण कौशल्य :

संभाषण कौशल्य या विषयावर बोलताना डॉ. उत्तम आंभोरे (प्राध्यापक, इंग्रजी विभाग, डॉ. बा.आं.म.वि. औरंगाबाद.) म्हणाले की, व्यक्तीच्या दैनंदिन जीवनातही संभाषण कौशल्याचे महत्त्व आहे. आपल्या बोलण्यावर व शब्दाबद्दल आत्मविश्वास असावा. शब्दावर पकड असावी. प्रत्येक व्यक्तीला किमान आपल्या मातृभाषेतून तरी चांगले संभाषण करता येणे गरजेचे आहे.

३.३ सत्र तिसरे - लेखन कौशल्य :

तिसऱ्या सत्रात लेखन कौशल्य विषयावर डॉ. अश्विन रांजणीकर यांनी मार्गदर्शन केले. तर अध्यक्षीय समारोप डॉ. महेश थोरात यांनी केला. कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन श्री. लक्ष्मीकांत ढेपले यांनी केले.

दि. ३१ जानेवारी २०१८.

३.४ सत्र चौथे - महिलांना पोलीस क्षेत्रातील रोजगार संधी :

महिलांना पोलीस क्षेत्रातील रोजगार संधी या विषयावर बोलताना सौ. अर्चना पाटील (साहाय्यक पोलीस निरीक्षण, वडोद बाजार) यांनी असे मत मांडले की, पोलीस दलातील सेवेबाबत विचार करताना सर्वात खालच्या पदावरील नोकरीचा विचार न करता थोड्यावरच्या पदावरील नोकरीचा विचार करावा. त्यांनी स्वतः या पोलीस सेवेत प्रवेश करताना कसा अभ्यास केला व शारीरिक चाचणीत यशस्वी होण्यासाठी त्यांना घ्यावे लागलेले प्रशिक्षण याची माहिती दिली.

यावेळी अध्यक्षीय समारोप करताना फुलंब्री येथील पोलीस निरीक्षक श्री बापूसाहेब महाजन म्हणाले की, विद्यार्थ्यांनी ध्येय निश्चित करून तयारी करावी. अभ्यासाचे अधिक दडपण न घेता अभ्यास करावा. कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन कु. ज्योती उदये या स्वयं सेविकेने केले प्रास्ताविकातून कार्यक्रमाचा उद्देश प्रा. पांडुरंग कल्याणकर यांनी सांगितला तर आभार डॉ. संदीप जगताप यांनी मानले.

३.५ सत्र पाचवे - समाजकार्ये विषयातील रोजगार संधी :

समाजकार्ये विषयातील रोजगार संधी या विषयावर बोलताना श्री. मनोज गाडेकर (विभागीय प्रत्यारोपन समन्वयक, एम.जी.एम., औरंगाबाद) यांनी सामाजिक कार्यातून पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण घेतल्यानंतर विविध शासकीय क्षेत्रात उपलब्ध होणाऱ्या रोजगार संधीची माहिती दिली. वर्तमान धावपळीच्या जीवनात समुपदेशकाचे महत्त्व वाढत असल्याचे मत त्यांनी मांडले. यावेळी अवयवदानाचे महत्त्व स्पष्ट करून अवयवदान करून आपण अनेक जनांचे कसे प्राण वाचवू शकतो याची माहिती त्यांनी दिली. या सत्राचा अध्यक्षीय समारोप डॉ. संजीवकुमार पांचाळ यांनी केला. सुत्रसंचालन कु. मंगल सुरभैय्ये या स्वयंसेविकेने केले तर आभार डॉ. मंजुषा नळगिरकर यांनी मानले.

३.६ सत्र सहावे - उद्योजकीय गुणांचा विकास :

उद्योजकीय गुणांचा विकास या विषयावर बोलताना प्रा. अविनाश धोत्रे यांनी असे मत मांडले की, व्यक्तीने स्वतःच्या उद्योगाचे स्वप्न निर्माण करून ते प्रत्यक्षात उतरवण्याचा प्रयत्न करावा.

३.७ सत्र सातवे - नौकरी संदर्भातील बायोडाटा :

नौकरी संदर्भातील बायोडाटा या विषयावर बोलताना प्रा. विजय पांडे यांनी आजच्या संगणकाच्या युगात बायोडाटा करणे किती सहज व सोपे झाले आहे हे सांगितले.

४. स्वयंनिर्वाही अभ्यासक्रम (Self Financed Certificate Courses):

शैक्षणिक वर्ष २०१७-२०१८ मध्ये विद्यापीठाच्या आजीवन शिक्षण व विस्तार विभागाचे मंजूर केलेल्या स्वयंनिर्वाही अभ्यासक्रमांपैकी सर्टिफिकेट कोर्स एन कम्यूनिकेटिव्ह इंग्लिश व विक्री प्रतिनिधी हे दोन स्वयंनिर्वाही अभ्यासक्रम महाविद्यालयाच्या आजीवन शिक्षण विभागाने चालविले. यातील कम्यूनिकेटिव्ह इंग्लिश अभ्यासक्रमाचे समन्वयक म्हणून डॉ. आश्विन रांजणीकर यांनी जबाबदारी सांभाळली. तर विक्री प्रतिनिधी अभ्यासक्रमाचे समन्वयक म्हणून डॉ. महेश थोरात व प्रा. नितीन माळेगावकर यांनी काम केले. या वर्षात विक्री प्रतिनिधी या अभ्यासक्रमास १५ व कम्यूनिकेटिव्ह इंग्लिश या अभ्यासक्रमास १३ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला.

कार्यक्रमाधिकारी
डॉ. पी. एम. कल्याणकर

प्राचार्य
डॉ. एस.आर. टकले